



Materiaaleista uusia mahdollisuuksia Etelä-Pohjanmaalle

23.10.2026

Tämän artikkelisarjan aikaisemmissa osissa olemme taustoittaneet, miten tärkeä rooli erilaisilla materiaaleilla on muuttuvassa maailmassa. Materiaalien rooli korostuu muun muassa vihreässä siirtymässä, geopolitiikassa, yritysten toimintakyvyssä sekä huoltovarmuudessa. Tässä viimeisessä artikkelissa käännämme katseet kohti Etelä-Pohjanmaata ja pohdimme, minkälaisia materiaalivirtoja Etelä-Pohjanmaalla on, kuinka voisimme hyödyntää materiaaleja tehokkaammin ja miten SEAMKin toteuttama ReSource-hanke auttaa kehittämään materiaalitehokkuutta alueella.

Etelä-Pohjanmaan vahva alkutuotanto, teollisuus ja pk-yrityskenttä tarkoittavat myös monipuolisia materiaaalivirtoja. Alueella syntyy, käytetään ja liikkuu materiaaleja, joista osa voisi löytää nykyistä arvokkaamman käyttökohteen lähempää. Ensin materiaalit ja niitä tarvitsevat toimijat täytyy kuitenkin saada näkyviksi toisilleen.

Alueella käytettävistä, täällä olevista tai täältä lähtevistä erilaisista materiaaleista ei ole olemassa suoraa tilastoa, mutta jotain voidaan päätellä alueen elinkeinorakenteesta ja yritysluvuista. Etelä-Pohjanmaan elinkeinorakenteessa korostuvat alkutuotanto, jalostus ja vahva pk-yrityskenttä. Vuonna 2023 25,3 % alueen työpaikoista liittyi jalostukseen ja 6,9 % alkutuotantoon. Molemmat luvut ovat kansallisesti vertailtuna suuria. Etelä-Pohjanmaalla toimivien yritysten toimipaikoista suurin osa sijoittui maa-, metsä- ja kalatalouteen. Henkilöstömäärällä tarkasteltuna maakunnan suurin toimiala oli teollisuus, jonka keskeisiä aloja ovat erityisesti elintarvike-, teknologia- ja puutuoteteollisuus (Etelä-Pohjanmaan liitto, i.a.).

Etelä-Pohjanmaan monipuoliset materiaalivirrat kytkeytyvät vahvasti alueen elinkeinorakenteeseen. Maakunnassa käytetään ja käsitellään muun muassa maa- ja kiviaineksia, metalleja, puupohjaisia

materiaaleja, biomassoja, pakkauksia, muoveja sekä elintarvike- ja maatalousketjujen raaka-aineita ja sivuvirtoja. Alueella syntyy myös erilaisia hyödynnettävissä olevia materiaaleja, kuten energiateollisuuden tuhkia, betonimursketta, purkumateriaaleja, ylijäämämaita sekä teollisuuden ja ruokajärjestelmän sivuvirtoja. Osa materiaaleista on saatavilla paikallisesti tai alueellisesti, kun taas osa on riippuvaista valtakunnallisista ja kansainvälisistä toimitusketjuista. (Etelä-Pohjanmaan liitto, 2022).

Materiaalitehokkuuden ja uusien ratkaisumahdollisuuksien näkökulmasta ratkaisevaa on, miten alueella jo käytössä olevat, alueelle tulevat ja alueella syntyvät materiaalit saadaan pidettyä mahdollisimman pitkään arvokkaassa käytössä. Tämä edellyttää tietoa materiaalivirroista, yritysten tarpeista, materiaalien laadusta ja käyttömahdollisuuksista. Lisäksi tarvitaan toimijoita yhdistäviä käytännön ratkaisuja ja fasilitointia. Kun materiaalien tarjonta ja kysyntä saadaan näkyvämmäksi, voidaan vähentää hukkaa, vahvistaa paikallista arvонуluontia, pienentää riippuvuutta neitseellisistä raaka-aineista ja luoda pohjaa uusille kiertotalouteen perustuville liiketoimintamahdollisuuksille.

Etelä-Pohjanmaan materiaalihyödyntämisen nykytila ja kehityskohteet

Etelä-Pohjanmaan yritys kentällä on tunnistettu tarve tehostaa sivu- ja ylijäämämateriaalien hyödyntämistä. Yritysten välinen materiaalien vaihdanta ei ole vielä järjestelmällistä, vaan perustuu usein yksittäisiin, henkilökohtaisiin kontakteihin.

Muualla Suomessa on jo esimerkkejä yritys keskittymistä ja tapahtumista, joissa materiaalien ja muiden resurssien hyödyntämistä edistetään yritysten välisen yhteistyön kautta. Esimerkiksi Nokialla sijaitseva ECO3 on bio- ja kiertotalouden yritysalue, jossa kehitetään liiketoimintaa muun muassa ravinnekiertoon, puupohjaiseen bio- ja kiertotalouteen, energiaan, polttoaineisiin ja teknisiin kiertoihin liittyen. Alue toimii esimerkkinä siitä, miten kiertotalouden ratkaisuja voidaan rakentaa yritysten, kehittäjätoimijoiden ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyönä. Pohjanmaalla puolestaan Vaasan EnergyWeekin yhteydessä järjestetty From Trash to Treasure -tapahtuma on tuonut yhteen yrityksiä ja muita toimijoita, jotka tarjoavat sivuvirtoja, palveluja ja ratkaisuja sekä etsivät niille uusia hyödyntäjiä. Tällaiset esimerkit havainnollistavat kohtaamispaikkojen ja fasilitoinnin merkitystä materiaalien tarjoajien ja potentiaalisten hyödyntäjien yhdistämisessä.

Etelä-Pohjanmaalla vastaavia puitteita ei ole vielä muodostunut järjestelmällisesti. Alueella syntyy erilaisia sivu- ja ylijäämämateriaaleja, mutta tieto niiden määrästä, laadusta, sijainnista ja hyödyntämismahdollisuuksista on hajallaan. Alueella on myös tunnistettu, että yrityksillä ei aina ole riittävästi aikaa, osaamista tai resursseja seurata materiaaleihin liittyvää sääntelyä, selvittää vaihtoehtoisia raaka-aineita tai arvioida uusien, kestävämpien materiaalien soveltuvuutta omaan toimintaansa.

Viime vuosina yritysten saataville on tullut erilaisia biopohjaisia, kierrätettäviä ja vähäpäästöisempiä materiaaliratkaisuja. Niiden käyttöönotto edellyttää konkreettisia esimerkkejä, käytännönläheistä tietoa ja uutta osaamista sekä mahdollisuuksia löytää potentiaalisia materiaaleja ja yhteistyökumppaneita.

Materiaalien hyödyntämisen painopisteen siirto jätehuollosta ja energiakäytöstä nykyistä vahvemmin uudelleenkäyttöön ja liiketoiminnan raaka-aineiksi edellyttää toimintamalleja ja työkaluja, jotka kokoavat tietoa materiaalivirroista, lisäävät yritysten välistä yhteistyötä ja auttavat tunnistamaan uusio- ja biopohjaisten materiaalien mahdollisuuksia. Näin materiaalien hyödyntämisestä voi muodostua nykyistä vahvempi osa Etelä-Pohjanmaan yritysten kilpailukykyä, alueellista omavaraisuutta ja kestäväää kasvua.

ReSource-hanke materiaalihyödyntämistä edistämässä

Keväällä 2026 alkanut, SEAMKin toteuttama ReSource – Mahdollisuuksien materiaalit -hanke edistää materiaalien viisaampaa, järjestelmällisempää ja liiketoimintalähtöisempää hyödyntämistä Etelä-Pohjanmaalla. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa alueen yritysten kestävyttä, kilpailukykyä ja huoltovarmuutta tukemalla resurssiviisasta ja kiertotalouden mukaista materiaalien käyttöä. Erityistä huomiota kiinnitetään sivu- ja ylijäämämateriaalien sekä uusiutuvien, kierrätettävien ja korvaavien materiaalien hyödyntämiseen yritysten liiketoiminnassa ja alueellisessa yhteistyössä.

Hankkeessa muodostetaan kokonaiskuvaa Etelä-Pohjanmaan materiaalivirroista, yritysten materiaalit tarpeista sekä alueen kannalta kriittisistä ja korvattavista materiaaleista. Yrityskyselyjen, haastattelujen ja yrityskäyntien avulla kartoitetaan, millaisia materiaaleja alueella syntyy, mitä yritykset käyttävät ja missä voisi olla mahdollisuuksia uusille materiaaliratkaisuille. Samalla yrityksiä kannustetaan tunnistamaan omia sivu- ja ylijäämämateriaalejaan mahdollisina raaka-aineina muille toimijoille.

Yritysten välistä yhteistyötä vahvistetaan työpajojen, yritysvierailujen ja matchmaking-työn avulla. Tavoitteena on kohtauttaa materiaalien tarjoajia ja hyödyntäjiä. Lisäksi hanke kokoaa esimerkkejä sivuvirtojen, ylijäämämateriaalien, biopohjaisten materiaalien ja muiden kestävämpien materiaaliratkaisujen käytöstä liiketoiminnassa. Regulaatiokatsaus auttaa yrityksiä hahmottamaan materiaalien käyttöön liittyviä sääntelykysymyksiä, ja kiertotalous- ja yhteistyökyvykkyystyökalu tukee yrityksiä oman nykytilan ja kehittämisaskelten arvioinnissa. ReSource selvittää myös, millainen materiaalien kauppapaikka, datapankki tai muu digitaalinen ratkaisu voisi tukea yritysten välistä materiaalien vaihdantaa Etelä-Pohjanmaalla.

Hanke siirtää Etelä-Pohjanmaan kiertotaloustyötä yleisestä tiedon jakamisesta kohti konkreettista materiaalien hyödyntämistä. ReSource tekee alueen materiaalivirtoja näkyväksi, vahvistaa yritysten välistä yhteistyötä ja auttaa tunnistamaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia materiaaleista, jotka nykytilassa voivat jäädä hyödyntämättä. Samalla se tukee alueellista omavaraisuutta, huoltovarmuutta ja kestäväää kasvua.

Tämä artikkelisarja on kirjoitettu osana [ReSource – Mahdollisuuksien materiaalit](#) -hanketta. Hanke on Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttama ja Euroopan unionin osarahoittama.

Artikkelisarjan osat ovat:

1. [Materiaalit ja niiden saatavuus muuttuvassa maailmassa](#)
2. [Materiaalit muuttuvat raaka-aineesta kilpailueduksi](#)
3. [Materiaalit ovat osa alueellista huoltovarmuutta](#)
4. [Materiaaleista mahdollisuuksia Etelä-Pohjanmaalle](#)

Krista Mäki

SEAMK

Maarit Liikala

SEAMKHeli Hietala

SEAMK

Kirjoittajat toimivat hankkeessa projektipäällikkönä ja asiantuntijoina